Szoboravatás Vásárhelyen

A Vásárhelyi Hét keretében tegnap, pénteken délután szoboravató ünnepségre került sor Hódmezővásárhelyen: a népkerti parkban *átadták* a közönségnek *Kisfaludi Strobl* Zsigmond kétszeres Kossuth-díjas szobrászművész *Libáslány* című alkotását.

Az ünnepség alkalmából Hódmezővásárhelyre érkezett a szobor alkotója. Elmondotta, hogy ez a munkája alkotói korszakának korábbi idejében fogamzott, s egy állatait legeltető parasztlánynak akart benne *emléket állítani.*

A szobrot *Lőrincz* Pálné Csongrád megyei országgyűlési képviselő avatta fel. Az avató ünnepségen felszólalt Kisfaludi Strobl Zsigmond is.

Paprikaszüret—harmadszorra

A szegedi paprikatermelő körzet szakadatlanul ontja virító áruját. A vénasszonyok nyara, a legjobb érlelő időszak, egyenletesen *pirosítja a csöveket,* s most már harmadszorra szüretelnek az ültetvényekről. Ez főleg azokra a termelőszövetkezetekre vonatkozik, amelyek melegágyi palántákat neveltek, s még májusban végeztek a kiültetéssel. Háromszori szedésre nincs alkalom minden esztendőben, csak akkor, ha hosszúra nyúlik az ősz.

A becslések szerint a Csongrád és Békés megyét behálózó 7 ezer 170 holdas tájkörzetben *több mint harminckét mázsára tehető az átlagtermés.* Ez a szám azonban minden bizonnyal növekszik, ha még egy darabig tart a rendkívül kedvező időjárás. Kiugró termelési eredmények is vannak. Éppen a legnagyobb területtel rendelkező gazdaságokban, mint például *a röszkei Kossuth* és a *szegedi Új Élet Termelőszövetkezetben,* ahol negyvenöt-ötven mázsa közötti a hozam. Békés megyében pedig az orosházi járásban találni sok olyan tsz-t, amelyek rekordtermést takarítanak be.

A jó termés szüretelésében hasznosan segítenek a diákok. Csongrád megyében mintegy tizenötezer fiatal vett, illetve vesz részt a mezőgazdasági növények, elsősorban éppen a fűszerpaprika szedésében.

Nguyen Van Troi hőstette

Ma: a vietnami szolidaritás nemzetközi ifjúsági akciónapja

A Demokratikus Ifjúsági Világszövetség a mai napot *a vietnami szolidaritás nemzetközi ifjúsági akciónapjává* nyilvánította. Két évvel ezelőtt, 1964. október 15-én halt hősi halált Nguyen Van *Troi,* a népe szabadságáért harcoló nagyszerű vietnami fiatal.

Abban az évben ősszel *McNamara,* az USA hadügyminisztere Vietnamban járt. Troi, az ifjú vietnami villanyszerelő megpróbálta aláaknázni azt a hidat, amelyen át a miniszter útja vezetett. Körülbelül ezzel egy időben a venezuelai partizánok elfogták *Smolan* amerikai ezredest, és kijelentették, hogy ha Dél-Vietnamban kivégzik Nguyen Van Troit, akkor a tisztet agyonlövik. Ám alighogy Smolant szabadon engedték, Saigon máris parancsot kapott az amerikaiaktól Troi kivégzésére.

Október 15-én, a kivégzés napján nagyszámú külföldi és dél-vietnami újságíró gyűlt össze. Troi olyan nyugodtan és magabiztosan viselkedett, mintha csak sajtókonferencián lett volna. Így beszélt: „Önök újságírók, s bizonyára ismerik a dolgok valódi állását. *Az Egyesült Államok országunkra támadt, s repülőgépeivel, bombáival, lövedékeivel pusztítja népünket.* McNamara elkészítette hazánk elfoglalásának tervét. Én szeretem hazámat és nem engedhetem meg, hogy az Egyesült Államok lábbal tiporja függetlenségünket. Népem ellen soha semmit sem tettem, egyedül csak az amerikai agresszorok ellen harcoltam. Meg akartam ölni McNamarát, aki annyi gaztettet követett el országunkban".

Az egyik újságíró megkérdezte tőle:

— Bántja-e önt valami most, hogy a halálba indul?

— Csak azt sajnálom, hogy nem sikerült megölnöm McNamarát.

Amikor a pap odament hozzá, hogy feloldozza bűnei alól, Troi elküldte:

— *Nincs nekem semmi bűnöm, az amerikaiak a bűnösök.*

A kendőt, amivel bekötötték szemét, letépte arcáról:

— *Legalább drága szülőföldemet lássam!*

Halála pillanatáig ura volt önmagának. Az első sortűz hangján át lehetett hallani kiáltását:

— *Éljen Vietnam! Éljen Ho Si Minh!*

Troi húszéves feleségét hagyta itt, akivel kilenc nappal letartóztatása előtt kötött házasságot, s akit hazáján kívül a legjobban szeretett.

Nguyen Van Troi neve elválaszthatatlan a szabadságáért harcoló hős vietnami néptől. Ma, amikor a DIVSZ felhívása nyomán *a magyar fiatalok ismételten kifejezik szolidaritásukat* áldozatos küzdelmükkel, róla és nagyszerű hőstettéről is megemlékeznek. A szegedi KISZ-esek is több gyűlésen emelik fel *tiltakozó szavukat* az amerikai imperialisták vietnami gaztettei ellen.

PÉNZFIAZTATÁS...

Ha egyedi eset lenne, szót sem érdemelne Berta Sándor Szeged, Mérey utca 16. szám alatt lakó szabó kisiparos és háztulajdonos újabb házvételi és eladási ügye. Bárki ott építtet vagy vesz házat, ahol akar, ha van rá pénze. Ezzel a lehetőséggel élt Berta Sándor is. Házvételével viszont visszaélt, mások nyugalmát, békéjét megzavarta. S ehhez már nincs joga.

Berta Sándor 1961-ben vásárolta meg Szegeden a Teleki utca 14. számú házat, amelynek akkor is, most is két lakója van. Az egyik lakó 1946-tól negyed-, illetve most már harmadmagával lakja az egész magasföldszintet, a teljes összkomfortot. A fennálló rendelkezések értelmében a család minden egyes tagja önálló szobára jogosult. A földszinten egy szoba-konyhás lakásban viszont egy nyugdíjas klinikai alkalmazott lakik.

Szobaperlés

A családok nyugalmát Berta azzal bontotta meg, hogy ajánlgatott nekik különféle hasonló nagyságú lakásokat, amelyeket viszont a lakók különböző okoknál fogva nem fogadták el. Joguk van a válogatáshoz, elvégre a költözködéssel Bertának tettek volna szívességet, aki mindössze 80 ezer forintért vette meg az előző tulajdonostól a házat. Hogy a ház valójában mennyit ér, kétszeresét-e vagy annál többet a vételárnál, az itt most nem is lényeges.

A ház felső részén lakó bérlőt Berta Sándor végül is törvénybe citálta, hogy elpereljen tőle egy szobát a szükséges mellékhelyiséggel. A szegedi járásbíróság Bertának ezt az igényét most elutasította. A bíróság helyszíni szemlén is meggyőződhetett, hogy a lakás egységét megbontani nem lehet, mert akkor olyan viszony állna elő, amely nap mint nap megzavarná a másik család nyugalmát, életrendjét. Az ügy tulajdonképpen a hatósági beavatkozással ezzel le is zárult, ha Berta nem fellebbez. Ha pedig igen, akkor kezdődik a tortúra elölről.

Ház után ház

De nézzük meg, Berta Sándor honnan is akart a Teleki utca 14. számú házba költözni. Saját elmondása szerint az ötvenes években a Hunyadi János sugárút 25. szám alatti saját házában lakott. Azt eladta, majd Pécsre költözött, s utána visszajött Szegedre, a Kossuth Lajos sugárútra, ahol szintén saját háza volt. Ezt eladva vásárolt a Rigó utcában egy olyan házat, ahol neki — két lakója mellett — négyszobahallos lakása volt. Ezt a házat eladta. Az új tulajdonos a Kálvin téri úgynevezett református palota négyszobás lakásából költözött oda, Berta és családja pedig a helyére. Utána megvásárolta a Pulcz utcában a 20. szám alatti házat, de oda nem tudott beköltözni. Maradt tehát számára az a lehetőség, hogy a Kálvin téri négyszobás lakástól — amely elmondása szerint családja számára nagy volt — „megszabaduljon". Úgy is történt, kapott érte két kisebb lakást. Egyikben most a nagyobbik lánya lakik a férjével, a másikat Berta és megfogyatkozott családja foglalta el.

Nem tartozik hatáskörünkbe, hogy töviről hegyire utánanézzünk: Berta Sándor hol, mikor, mennyiért vásárolta, majd adta el a házait, mekkora nyereséggel, avagy mennyi veszteséggel... Önkéntelenül felötlik azonban az emberben, hogy miért, mi okból ez a sűrű házvétel, házeladás. Annál is inkább, hiszen Berta Sándor kérdésünkre nem tudott elfogadható magyarázatot adni, hogy mint háztulajdonos, miért hagyta ott családjával a Rigó utcai négyszobahallos lakást.

— Messze volt, kérem, a várostól, rossz arra a villamosközlekedés — mondotta.

Megítélésünk szerint a Rigó utca legvégéről csoszogva is be lehet érni 10 perc alatt a Dugonics térre. Onnan pedig már gyorsabb a közlekedés.

A Pulcz utca 20. számú házat viszont — elmondása szerint — Berta azért vásárolta meg, mert közel volt a piachoz. Hát igen, ez is lehet szempont olyan ember számára, aki könnyen advesz házat, hiszen megadatott a számára, hogy ilyen „háziúr" legyen.

Mennyiért?

Tegyük fel, hogy Berta Sándor simán, zökkenőmentesen beköltözhet a Teleki utca 14-be. Miután a nagyobbik lányának már szerzett lakást, az újabb ház felső részét vígan lakhatta volna, s ott van hozzá a nagy kert, amely bőséges gyümölcsterméssel kecsegtet, ha a termő fákat gondozzák is. S tételezzük fel azt is, hogy Berta Sándor egy idő múlva, mondjuk fél év, egy év eltelte után megunja a házát, netán onnan is messzinek találja a piacot, lassúnak a közlekedést, s akkor továbbad a házon.

S itt felmerülhet a kérdés: ugyan mennyit kérne eladási árként a házért? Annyit, amennyiért ő vette? Tegyünk a vételárhoz bizonyos „rezsit". Számítsunk a javításokért 10—20 ezer forintot. Adná akkor a házat 100 ezerért? Kötve hihető. S az ilyen ügyletet könnyen nevén is lehet nevezni. Vagyis végkövetkeztetésünkben idáig jutottunk egy polgári per kapcsán.

Lődi Ferenc

SORSFORDULÓN a tanyai élet

A tanyavilágban nehéz érzékelni a paraszti élet változásait. Nincsenek mutatós házsorai, középületei, járdái, villanyfényes utcái: minden új, minden változás a tanyai ember sorsában rejtőzik. Képzelheti-e a külső szemlélő, milyen megrázkódtatások és bizakodások, milyen csüggedések és új nekigyürkőzések árán formálódott közösségi emberré a tanyai gazda?

Küszködés egy álomért

Zömök, erőteljes ember Varga Imre. Az ő nemzedéke a gazdai álom búvkörében nőtt fel. A történelmi sorsforduló azonban új utat jelölt ki a paraszti életmód számára. A közös gazdálkodást.

Varga Imre makacs és eléggé fiatal volt ahhoz, hogy ne adja fel eredeti életcélját. Gazda lett. Hogy milyen áron?

— Húsz éve lakom a Rákóczi-telepen. Korábban cselédeskedtem, aztán béreltem egy tanyát 10 hold földdel. Kertészkedtem, lucernával foglalkoztam, mert jól álltam a jószággal. 1957-ben megvettem a földet. Nagy tervem volt: három-négy év alatt a termésből és az állatokból kifizetem, s új házat veszek a tanyára. Rengeteget dolgozott a család. Sok kiadásom volt, akkoriban 130 ezer forintot fizettem ki. Még mindig tartozom 10 ezer forinttal, amikor 1960-ban a Rákóczi Tsz megalakult. Mindenki belépett, én is. De úgy éreztem: minden eddigi küszködésem hiábavaló volt. Gazda voltam, semmi vagyok...

— Azért szóltam a tsz szervezőinek: ha munka van, éjszaka is hívjanak. Keresni akarok... Köben beadtam a lemondásom: elmegyek a szakmámba, gépész vagyok, évekig cséplőgéppel dolgoztam. Ki is adtak a tsz-ből.

És mindent elölről kezdett

Próbáltam hátat fordítani egész eddigi életemnek. De ez sem sikerült. Az egyik közgyűlésen brigádvezetőnek választottak. Nem volt mit tennem, vállaltam — mesélte Varga Imre.

Ezzel a szövetkezeti gazdasorsot is vállalta. Jelenleg a növénytermesztési brigád vezetője, az algyői községi tanács tagja. 107 ember irányítása a munkában, illetve apró-cseprő gondja tartozik feladatkörébe.

Megmutatta tanyáját: téglaólat épít az állatoknak, majd bővíti lakását.

— Bent a villany — mosolyogva nézte a háztetőbe kapaszkodó huzalokat. — Villanyvasaló már van. Rendre veszünk mosógépet, televíziót, villanykályhát. Aztán rákötöm az áramot a szecskavágóra, darálóra — ismét tervez Varga Imre, csakhogy most szövetkezeti gazda módjára.

Míg kanyargós életútját követtem, azon csodálkoztam: honnan ez a legyűrhetetlen erő, hogy éles sorsfordulóin nem bukott el.

A kétségtől a bizonyosságig

Gazdafiúnak született, gazdalányt vett feleségül.

Fekete, dús szemöldökű, nyulánk ember, hangja halk és szerény. Paronai János ma is egyszerű tanyai parasztember, jóllehet hetedik éve a Rákóczi Tsz elnöke. Élete, munkája, gondja és öröme egy a szövetkezeti gazdákéval. Az egyszerű tagok kétségével lépett az új útra:

— Te, mi lesz velünk?... Éhen fogunk pusztulni — mondogatták a tsz megalakulásakor.

— Valahogy majd lesz — felelte.

Csakhogy neki jutott a neheze: a „valahogyan lesz" élet megteremtésének felelőssége. Tsz-elnökké választották. Nem volt ő különb ember a telep legjobb gazdáinál: nem tanulhatott, hiszen kilenc gyermek kért kenyeret a család asztalán.

Az elnökséget vállalta. A rendeletben előírt fizetést azonban nem fogadta el. Sokallta. Azt az életet akarta, amit a tanyai gazdatársak élnek. Olykor az asztag tetején találták a tsz-be érkező hivatalos vendégek. A kereseti listán sem ő vezetett, tavaly például 25 tag több jövedelmet vitt haza a közösből, mint az elnök.

— Egész évben 25 ezer forintot kerestem, ebben benne van a jutalom is. Több tagtársam 35—40 ezret vitt haza — mondta. A gazdaságvezetés ugyan nem hozott kiugró sikereket, de hét éven át nem volt mérleghiánya. S ugyanakkor egy majort építettek, ahol gépműhely, istálló, hízószállás, sertésfiaztató van.

Paronai János tsz-elnök szerény ember, nem dicsekszik a maga érdemeivel. Csupán a közösség erejére, összetartására büszke.

Balogh Ödön

Nemzetközi együttműködés az építők betonáru-ellátásáért

A hazai betonelemgyártó ipar munkája már sok nemzetközi elismerést szerzett a magyar iparnak. A Lábatlani Betonaljgyár a KGST mintaüzeme, az iparág szakemberei állandó feladatnak tekintik a nemzetközi kapcsolatok fejlesztését.

Különösen eredményes együttműködés alakult ki a pozsonyi Prefabrikácia Tröszt és a magyar betonelemgyártók között, mert nemcsak a műszaki fejlesztésre, a dokumentációcserére, a tapasztalatátadásra terjed ki a közös munka, hanem az előzetes megállapodások alapján sor kerül a határmenti területek betonáru-igényeinek közös kielégítésére is. Így az Alsózsolcai Épületelemgyár termelési terveiben figyelembe veszik majd a közép- és délszlovákiai építkezések vasbetontermék-igényeit. A pozsonyi tröszt pedig majd az észak-dunántúli terület ellátását segíti.

Hasonló megállapodásról kezdtek most tárgyalásokat a jugoszláviai betonelemgyári szindikátus vezetőivel, hogy a déli határ mentén is ezzel a gazdaságos módszerrel gondoskodjanak az építők betonáru-ellátásáról.

A szilágysomlyói aranykincsek Szegeden

Az erdélyi Szilágysomlyón 1797-ben nagy értékű *aranykincseket* találtak: pénzeket, övdíszeket, karikákat. Pontosan száztíz évvel később, 1889-ben újabb, de még értékesebb, gazdagabb kincs került elő erről a lelőhelyről: majdnem öt — 4,8 — kiló színarany, többségükben fibulák (ruhakapcsoló tűk) és hatalmi jelvények, különböző nagyságú ékkövekkel díszített edények.

Az első aranyletet ma az egyik bécsi múzeumban, a második a budapesti Nemzeti Múzeumban látható. Illetőleg *ma, szombaton és holnap, vasárnap* Szegeden, a Móra Ferenc Múzeumban is kiállítják. Az értékes aranykincset tegnap este *dr. Bálint* Alajos, megyei múzeumigazgató szép számú érdeklődő előtt mutatta be a múzeumban. Előadásában a többi között elmondotta, hogy régészeti kutatások szerint a kincseket az időszámításunk utáni 300-as években Erdélybe került *gepidák* rejtették a föld alá, rongyokba burkolva, valószínűleg sietve, valami elől menekülve. Mindkét kincslelet egy ismeretlen gepida uralkodó tulajdona volt, s mint a kutatások bebizonyították, dekoratív elemeikben, kidolgozásukban számos idegen — germán, hun, római — elem, motívum, hatás érvényesült.

A nagy érdeklődésre való tekintettel vasárnap déli 12 órakor az előadást és a bemutatót *megismétlik.*

Új rádiószerelő csarnok

A székesfehérvári Villamossági Televízió- és Rádiókészülékek Gyárában új rádiószerelő csarnok épül. Az üzemet úgy alakították ki, hogy a szalagszerű munkavégzés, a belső szállítás és fűthetőség szempontjából a célnak legjobban megfeleljen.

A csarnok öt hajóból áll és teljes alapterülete ötezer négyzetméter.

Az első házgyári ház

A 43-as Építőipari Vállalat dolgozói átadták a kelenföldi lakótelep első házgyári házát. Az épület *lakása* — a ház alapozását nem számítva — annyi idő alatt készült el, mint amennyibe a falak felépítése került volna, ha a házgyári panelek helyett szokásos nagyblokkot használnak.

Most arra készülnek, hogy *az épület három lakásába* — másfél szobás, kétszobás és háromszobás lakásban — *állandó bútorkiállítást nyitnak.* A kiállítás célja, hogy az új lakások leendő tulajdonosainak *tanácsot adjanak* korszerű otthonuk ízléses berendezéséhez. Az új lakótelepen az év végéig 540 lakás készül el. (MTI)

Felhívom a lakosság figyelmét, hogy

kőműves munkát,

ill. új építményt, tatarozást és átalakítást vállal 1966 és 67-es évre

Kószó József

kőművesmester. Telephely: Röszke, Lenin u. 11.

S. 98 212